

EFTERSLÄCKNING OCH BEVAKNING EFTER SKOGSBRAND

Räddningstjänsten har sammanställt detta informationsblad för att ge dig som markägare råd om eftersläckningsarbetet och bevakningen.

När räddningsinsatsen är avslutad övergår ansvaret för eftersläckning och bevakning till fastighetsägaren. Fastighetsägaren är skyldig att eftersläcka och bevaka området tills det är släckt.

Eftersläckning och bevakning av eldhärjat område är oerhört viktig när marken är uttorkad och risk för uppblossande glödbränder är stor.

Gnistor från glödbränder kan sprida sig ut i obrända eller upptorkade partier och där orsaka ny skogsbrand - speciellt vid växlande vindar och ändring av vindriktning. Eftersläckning pågår i dagar eller veckor tills området är säkert.

I fastighetsägarens ansvar ligger att noggrant inventera och släcka pågående glödbränder som ofta syns som små rökar. Arbetet är farligt och ska bedrivas med stor försiktighet. Träd vars rötter har brunnit av och torrträd som är delvis rötade kan falla utan ljud, men med stor kraft. Myrstackar och gamla döda liggande träd kan glöda mycket länge liksom utdikade myrmarker.

Ha en diskussion med Räddningstjänsten

- Diskutera var de största riskerna finns och vad som kan hända.
- Var går i så fall branden att stoppa?
- Beskriv vilka resurser i personal, kunskap och utrustning som du har tillgång till.
- Berätta om din egen kunskapsnivå om skogsbrand. Berätta och diskutera hur du ska organisera eftersläckningen och bevakningen.
- Beskriv inga åtgärder som du inte säkert kan eller kommer att utföra.

Bedöm läget

Grund för bedömning bör vara risk för fortsatt spridning av branden och då är ytterkanternas beskaffenhet den viktigaste faktorn.

- Kan glödbränder komma i kontakt med nytt bränsle?
- Kommer kanterna att vara säkra vid ändrad vindriktning eller tilltagande vind?
- Är kanterna säkra vid solsken med upptorkning och lägre luftfuktighet?
- Vilken brandspridningsprognos är det?
- Hur ser väderprognosen ut för kommande dagar?

Obs!

- Försäkra dig om var du befinner dig och ha vägbeskrivning och GPS-position till där du kommer att arbeta.
- Om du bedömer att det krävs fler personer så ring in folk.
- Skaffa kartor över området med ortofoto, höjdkurvor, ekonomiska- och skogskartan.
- Ta med en telefonlista på vidtalade personer
- Ta med tillgänglig brandutrustning
- Ta med dricksvatten och mat.

Eftersläckning och bevakning efter skogsbrand

Eftersläckning – följande tillvägagångssätt rekommenderas:

- Börja i ytterkanterna och gå inåt mot centrum. Vid större skogsbränder bör brandmännen kontrollera området mycket noggrant från ytterkanten och 20–30 meter in i brandområdet. Resten av brandområdet kan kontrolleras mer sporadiskt.
- En kyler, släcker och har uppsikt över eventuella fallande träd, en annan arbetar med hacka, spade eller yxa för att komma ner till glödhärdarna.
- Använd en fin och spridd stråle över brandområdet, för att upptäcka heta punkter där vattnet förångas.
- Observera rök och svärmar med mygg, som dras till värme.
- Se upp för brandskadade träd, som plötsligt kan falla. Låt dem få stå kvar eftersom de spelar en stor roll för djurlivet i skogen. Utgör de en fara blir det givetvis nödvändigt att fälla dem ändå.
- Finfördela större brandhärjade bränslestycken för att kyla dem effektivare.
- Hugg upp och finfördela glödbränder.
- Använd gärna så kallade strålspejt/jordspejt för att släcka brand nere i marken eller i myrmark och myrstackar. trålspejt/jordspejt tillverkas av en klokoppling till smalslang, en kulventil och gärna ett rör som kan köras ner i marken. - Rörmaterial kan med fördel vara rostfritt stål.
- Var observant och kolla noga av myrstackar, eftersom dessa är svårsläckta.
- Känn efter med fingrarna var glödhärdar fortfarande finns. Se upp för varma stenar. Syns vit aska på ytan, finns det ofta varm glöd och hög värme under.
- Gräv inte ner glödbränder utan att gräva upp dem igen och se till att de är släckta.
- Observera rötter! Beakta spridningsrisken. Gräv upp rötterna och känn efter värme om du är osäker.

Utrustning, material och skyddskläder

För att eftersläcka kan du använda material du har själv, till exempel:

- pumpar
- slangar
- hackor
- spadar
- vattenkannor.

Du bör ha på dig

- kläder av bomull eller linne (Lämpliga kläder är sådana som inte innehåller syntetmaterial)
- hjälm
- handskar
- munskydd.
- Huvudregeln för eftersläckning är att alla "rökar" ska vara släckta och därefter ska området bevakas under ytterligare 3-5 dygn.
- Om räddningstjänsten har kapacitet eller har utrustning på plats kan fastighetsägaren ofta få hyra material för eftersläckning. Prata med Räddningstjänsten.

**Räddningstjänsten
Sala-Heby**

raddningstjansten@sala.se

0224-74 70 00 (växel)

www.sala.se